

5 EIXOS PER LA MILLORA DEL CENTRE HISTÒRIC

El Centre Històric de Lleida és un barri únic, especial, bressol de la nostra ciutat i la nostra història col·lectiva, divers i cultural, proper arreu. No obstant les seves qualitats avui en dia resten soterrades, invisibilitzades, per l'emergència de greus problemàtiques com la desprotecció dels col·lectius més desfavorits, la dificultat d'accés a un habitatge digne, el desmantellament d'equipaments públics, els anys de via lliure a l'especulació immobiliària, la manca d'infraestructures bàsiques al servei de tothom i l'oblit institucional de les darreres dècades.

L'acció de l'Ajuntament de Lleida, endegada a partir dels '90 fins avui, ha estat bàsicament d'ordre urbanístic, oblidant les necessàries mesures socials per dotar el Centre Històric dels serveis i equipaments comunitaris amb que afrontar una realitat social canviant, propiciada per l'envelliment de la població i l'arribada de nous veïns i veïnes amb diferents procedències culturals – fenòmens que de per si es complementen i atorguen l'oportunitat de regenerar positivament la demografia poblacional-; una ceguesa institucional que ha submergit el barri més cèntric i emblemàtic de la nostra ciutat sota les runes de solars buits, carrers desapareguts i vivències comunitàries esborrades.

Recentment el Pla de Barris de la Generalitat ha comportat una inversió absolutament necessària per al Centre Històric, que fins ara li havia estat negada, però a dia d'avui totes les actuacions endegades han estat, un cop més, de caire urbanístic sense que s'hagin desplegat les esperades mesures socials.

Des de la Candidatura d'Unitat Popular de Lleida volem presentar 5 eixos per al Centre Històric, 5 propostes que corresponen a un model de barri i de ciutat que defensem. Una ciutat on el bé comú ha d'estar sobre el bé individual, oberta i dinàmica, on la participació en la vida pública sigui constant i no solament cada 4 anys, que recuperi i reivindiqui la seva memòria, una ciutat que forma part essencial d'un país que va de Salses a Guardamar i de Fraga a Maó.

És per això que hem estructurat les nostres propostes en cinc eixos bàsics amb mesures concretes a executar:

- 1.- Eix habitatge.
- 2.- Eix social.
- 3.- Eix usos públics.
- 4.- Eix participació.
- 5.- Eix històric.

1.- EIX HABITATGE: Defensa del Dret a l'Habitatge

a) Aprovació d'una Ordenança sobre habitatges desocupats.

Defensem que l'accés a un habitatge digne és un dret que cal garantir i preservar. L'habitatge no pot ser un bé amb el qual lucrar-se i especular. És per això que des de la CUP el 27 de març de 2009 vàrem presentar una moció al Ple de la Paeria, en que proposàvem l'aprovació d'una ordenança que definís, per a poder gravar-los fiscalment, els habitatges desocupats per sobre de l'IBI aplicat als habitatges en ús. Aquesta mesura es troba aprovada, també a proposta de la CUP, en d'altres municipis com Sant Celoni, i incidiria de forma directa en el mercat d'habitatges (tant de compra com de lloguer) del Centre Històric.

b) Actuació d'ofici sobre els pisos “pastera” i els pisos que no compleixin les condicions mínimes d'habitabilitat.

Entenem que aquestes actuacions, que han de dur a terme d'ofici els mateixos tècnics de l'Ajuntament, no han d'anar en cap cas dirigides contra els llogaters d'aquests immobles, als quals se'ls ha de donar l'assistència i ajuda necessària, sinó sobre els propietaris i tots aquells qui es lucren amb la necessitat i la pobresa dels altres. Cal inspeccions sistemàtiques sobre els habitatges del Centre Històric per evitar la sobreocupació i per verificar-ne la seva habitabilitat, amb la corresponent sanció en cas de vulneració de la normativa vigent i denuncia al jutjat per part de la Paeria si es considera oportú.

c) Reubicació dels veïns i veïnes sense habitatge dins del mateix barri.

En les promocions de pisos de protecció oficial construïdes i/o gestionades per la Paeria dins del barri, caldria donar preferència als residents en pisos del Centre Històric que es prevegi enderrocar –ex. recent Blocs del Seminari- o bé que estiguin declarats en ruïna. De manera que els veïns i veïnes siguin reubicats en habitatges dins del mateix barri, per evitar el seu desarrelament i permetre conservar el teixit social.

d) Impuls en la creació, rehabilitació i construcció de pisos de protecció oficial.

Tot i la creació de l'Oficina del Centre Històric el 1993 (que va acabar tancant), de l'aprovació del pla ARI el 1994 i la creació de la Empresa Municipal d'Urbanisme (EMU) el mateix any i de la recent regulació per ordenança dels test de l'edifici, des del 2007 són diversos els edificis que s'han hagut de desallotjar i derruir atès l'estat deficient de conservació per part dels seus

propietaris. El Centre Històric continua ple de solars buits i amb nombroses obres que s'eternitzen, com el Mercat del Pla o els pisos per a joves annexos a la Casa dels Artistes, inaugurats diversos cops i que encara no es troben en funcionament.

Cal impulsar de manera decidida i ferma els pisos de protecció oficial i contemplar també la creació de pisos socials per aquelles persones que no pugin accedir a aquestes promocions. I cal fer-ho apostant de forma decidida per la rehabilitació, doncs no és cert que per més que es construeixi hi hagi major accés als habitatges, i perquè els pisos buits a la ciutat i, concretament, al centre es compten en un nombre excessiu i insostenible.

2.- EIX SOCIAL: Més serveis socials i infraestructures per la comunitat.

a) Reobertura de l'alberg municipal.

La política de privatitzacions duta a terme pel govern del PSC ha tingut com a conseqüència la desaparició del servei d'allotjament de l'alberg municipal i la derivació dels i les usuàries a establiments privats, com el de carrer Tallada, que no tenen cap mena de capacitat ni ofereixen cap altre servei que una habitació per dormir-hi.

Cal reobrir aquest alberg i oferir al transeünt i al seu usuari/a una ajuda integral.

b) Aprovació del PRAM de Lleida i creació d'un programa específic per a persones nouvingudes en el Centre Històric.

El casc antic és un barri amb un ampli percentatge de població immigrant que s'incrementa notablement els mesos d'estiu per l'arribada de temporers de la fruita. Moltes d'aquestes persones o bé acaben d'arribar o bé estan de pas, pel que els hi és molt difícil d'integrar-se en el teixit social del barri.

Proposem l'aprovació d'un PRAM de Lleida (Pla de Recepció i Acollida Municipal), que contingui per al Centre Històric un pla específic amb una assistència constant i integral, amb un equip multidisciplinar de carrer, que no sigui una oficina per la que passar-s'hi i prou sinó necessàriament proactiu, que ajudi els nouvinguts en el coneixement dels seus drets i deures, que sigui un suport a les famílies de persones nouvingudes, que en fomenti l'associacionisme, el coneixement de la nostra llengua i en faciliti la inclusió dins del mateix barri.

c) Una nova escola pública al Centre Històric.

Atès que l'escola Cervantes no reuneix les condicions suficients per donar un bon servei educatiu als fills i filles del barri, en trobar-se mancada d'espais i

equipaments, cal una escola nova i amb tots els equipaments educatius amb que compten d'altres centres escolars de la ciutat, no essent suficient l'existència del Pràctiques que rep alumnat de més punts de la ciutat.

d) Equipaments esportius i Polisportiu del Centre Històric.

El Centre històric serà l'únic barri de Lleida, un cop s'inauguri el Polisportiu previst en el Secà de Sant Pere, que no disposa de cap equipament d'aquest tipus. L'any 2005 els dos equips de futbol d'una entitat que treballa al barri desapareixien per manca d'instal·lacions. Cal realitzar un impuls en la seva construcció i en la dotació d'equipaments esportius pel barri.

e) Suport tècnic i econòmic a les entitats assistencials sense ànim de lucre.

Són moltes les entitats sense ànim de lucre que operen al Centre Històric donant assistència als col·lectius més desfavorits: persones sense sostre, persones que pateixen toxicomanies, persones per sota del llindar de la pobresa.. Entitats que treballen amb voluntariat i que no reben prou suport públic en comparació amb el servei que presten i, sense el qual, la realitat seria encara més difícil per a moltes persones i famílies del barri. L'Ajuntament està deixant de prestar els serveis personals que aquestes entitats assumeixen davant l'escassetat pressupostària pública o el desmantellament de serveis públics que abans funcionaven, com l'alberg.

f) Impuls del seguiment del Pla Integral sobre el Treball Sexual de Lleida i derogació de l'ordenança de civisme.

La Paeria va aprovar al 2006 l'Ordenança de Civisme que venia a regular un extens catàleg d'infraccions normatives, posant al mateix sac sancions a les famílies per estendre la roba al balcó o a nens per jugar a pilota al carrer, que sancions a actes de vandalisme o que sancions a persones per circumstàncies derivades d'estar per sota del llindar de la pobresa o amb problemes d'exclusió social. Així es criminalitzava les persones sense sostre multant-les per emprar un banc, prohibint dur un mal aspecte físic (a persones que no disposen d'aigua, ni llum ni un armari ple de roba), o multant les dones que es veuen en la necessitat d'oferir els seus serveis sexuals i no es troben dins de prostíbuls o pisos de proxenetes.

Des de la CUP sempre hem entès que els problemes socials no es solucionen a cop de multa sinó amb mesures socials, pel que al 2007 varem impugnar l'ordenança de civisme (pendent de sentència en l'actualitat) i enguany varem demanar a la Paeria entrar en la comissió de seguiment del Pla de Treball Sexual, així com la resta d'entitats interessades a aportar propostes, sense que se'ns hagi donat cap ni una oportunitat. Reivindiquem un cop més aplicar els

Plans i programes socials que s'aproven, i no sols fer-ne documents per "vestir" les ordenances fiscals de torn.

3.- EIX USOS PÚBLICS: Els espais públics per a usos públics.

a) El Roser.

L'edifici del Roser, símbol de la memòria col·lectiva de totes les lleidatanes i lleidatans, ha de continuar sent un espai dedicat a la cultura com ho ha estat en els últims decennis. Cal fer una aposta decidida perquè aquest espai continuï sent per a tot el gaudiment de les lleidatanes i lleidatans, i no acabi en un hotel de luxe per a uns quants. A més a més cal que aquest bé retorni al patrimoni municipal, que no ens el deixem prendre, i que es doti d'un ús més adequat al seu llegat històric i cultural educatiu. És per això que des de la CUP apostem per ubicar-hi el Museu d'Història de la Ciutat (encara no projectat enlloc de la ciutat) i arxiu municipal, pel que ja vàrem elaborar i presentar el Projecte d'Usos del Roser que es va presentar a la Paeria l'any 2007. La seva propera catalogació com a Bé Cultural d'Interès Nacional (BCIN) impulsada i tramitada pel Casal Ocell Negre i la CUP el 26 de març de 2006, i no pas des de l'ajuntament, pot implicar l'obertura de noves expectatives i línies de finançament que la Generalitat obligatòriament ha de prestar per a la seva rehabilitació, podent assolir aquesta fita sense deixar que ens prenguin l'edifici i la memòria.

b) El Mercat del Pla.

Cal actuar d'immediat en la rehabilitació del mercat del Pla per evitar la degradació progressiva que pateix aquesta joia del modernisme lleidatà, totalment abandonat en aquest moment malgrat haver-se licitat un concurs per a la seva rehabilitació.

Exigim transparència en la gestió de la contractació pública que s'ha dut a terme amb opacitat i que la Paeria s'hi involucri, per fi, per tal de fer viable aquest projecte vital per al pla de l'Aigua.

c) El Museu Morera.

El juliol del 2005 el llavors regidor d'ERC, Xavier Sàez i els membres del PSC, l'alcalde Àngel Ros i la tinenta d'alcalde Marta Camps, ens anunciaven un acord per acabar amb la provisionalitat del Museu Morera amb la construcció "sincronitzada" d'un nou museu i la conversió del Roser en un Parador Nacional. Durant el temps de les obres s'habilitaria el Casino per tal de mantenir oberta al públic la col·lecció permanent i mantenir la temporada d'exposicions del museu.

Al desembre del 2006 s'habilitava l'espai Cristòfol com a la seu de les exposicions temporals del Museu Morera i la primera planta de l'edifici del Casino per a la col·lecció permanent del Museu d'Art Contemporani.

Posteriorment, ja aquest any, la col·lecció permanent del primer pis del Casino es substituïda també per una exposició temporal del Leandre Cristòfol i emmagatzemada sine die als baixos de la casa sacerdotal.

Així doncs, malgrat el Morera ja fa dies que va ser desnonat del Roser i les seves obres resten en els soterranis del Casino, encara no s'ha iniciat ni tan sols els tràmits per la seva construcció, a l'inrevés del que passa en el Roser, la qual cosa deixa clara la política de l'Ajuntament.

Cal que Lleida disposi d'aquest museu, per al qual ja hi ha la dotació necessària en els PGE, no es podem permetre perdre inversions ni tenir aquest fons amagat en un soterrani.

4.- EIX PARTICIPACIÓ: Aposta per la participació ciutadana i el teixit associatiu.

a) Convocatòria, ja, del Consell Territorial de Participació del Centre Històric i nou impuls amb un acord del Ple atorgant-li sentit vinculant.

Si creiem en la participació ciutadana més enllà de la cita electoral cada 4 anys, un instrument com el Consell de Participació del barri que aglutina les diferents associacions que viuen, treballen i gaudeixen del barri és una eina que pot ser molt útil per conèixer les necessitats i inquietuds d'aquestes i ha de servir, també, per buscar-ne col·lectivament les solucions.

De la mateixa manera s'hagués pogut fer participar la comunitat de la planificació del Pla de Barris que ha estat aprovat unilateralment des de l'administració. A dia d'avui resten 1,4 milions d'euros sense projectar-ne el seu destí, atès que havien de finançar un equipament cultural als Blocs del Seminari que han estat enderrocats i els seus veïns desplaçats fora del barri.

Exigim responsabilitats polítiques per la infracció de la normativa reguladora del Consell per part del propi regidor del barri que el presideix i no està convocant-lo. No pot ser que aquesta eina estigui tot un any aturada, incomplint així la Paeria el seu propi Reglament de Participació, en que es preveu la convocatòria obligada del Consell cada 6 mesos. Proposem que la Paeria consulti en el si del Consell el destí dels 1,4 milions pressupostats.

Cal donar-li un impuls i fer-ne no solament una eina de consulta sinó també de codecisió, per això proposem al Ple l'adopció d'un acord per comprometre

l'ajuntament a treballar en els aspectes que apareixen als consells territorials a efectes vinculants.

b) Foment de l'autoorganització, l'associacionisme i la participació universal en la vida del barri i la ciutat.

Cal impulsar de manera decidida l'autoorganització dels i les habitants del barri i la seva participació en les múltiples associacions de diversa índole que s'hi ubiquen, cal realitzar un esforç en la consolidació i/o ajuda d'aquestes, totes elles, tant les històriques com les de nova implantació, tant les de tipus veïnal com els casals i centres socials que aporten activitats i vida associativa al barri.

Menció concreta mereix el teixit associatiu propi de les diferents nacionalitats dels veïns i veïnes del barri, que escomet una tasca fonamental de cohesió i participació comunitària, per la qual cosa cal donar un suport tècnic, econòmic i polític a l'alçada de les circumstàncies. No pot ser que avui en dia les Cases Regionals segueixin rebent uns imports per subvencions municipals iguals o majors que en el passat, quan havien complert aquesta funció d'integració i conscienciació a autòctons i nousvinguts sobre la riquesa cultural a intercanviar i sobre el paper de la immigració en el sosteniment de l'economia. Una funció que actualment acompleixen les associacions d'immigrants d'altres Estats, ja no les cases regionals, i el tracte és absolutament diferencial. Considerem que les cases regionals han de rebre els pertinents ajuts com entitats culturals però no en atenció al seu treball cap al fet migratori, que fan aquestes altres entitats sense rebre l'ajut institucional propi d'aquest treball.

c) Atenció específica al petit comerç, nou i antic, del barri.

El teixit comercial de proximitat que ha patit anys de decadència i declivi al barri, compta des de la darrera dècada amb un nou impuls i saba nova gràcies als comerços de persones nousvingudes, que han fet possible sostenir la xarxa i que no acabessin de tancar els de tota la vida.

Cal una atenció específica al petit comerç del barri i dur a terme mesures d'estratègia conjunta d'uns i altres, doncs si s'apliquen mesures o campanyes que obvien als nous o als antics establiments no serà possible la recuperació total d'aquest teixit comercial de proximitat. Cal començar per unir les persones amb fórmules associatives realment participatives i obertes, amb suport tècnic municipal.

5.- EIX HISTÒRIC: El Centre Històric, bressol de la ciutat.

a) Conservar la memòria històrica dels carrers i entramats del barri.

El barri no es pot permetre més enderrocs d'edificis singulars, no es podem permetre, per exemple, que edificis com el que veié créixer el noi del Sucre a la confluència entre el carrer Tallada i el carrer Múrcia siguin enderrocats. La ciutat la conformen les persones, els espais i la seva història que, entre d'altres, es troba en els seus edificis i cases. Cal apostar decididament per la rehabilitació i evitar excessius esponjaments de carrers que han esborrat la nostra fisonomia, desapareixent gran part del carrer La Palma, la plaça de l'Ereta, i tants d'espais amb que també s'han esborrat els records i part de la nostra història col·lectiva.

b) Aposta pel turisme cultural i museístic.

Entenem que des de la Paeria no ha existit una planificació turística a l'alçada del patrimoni històric i cultural que tenim al Centre Històric, amb actuacions desvinculades entre el turó de la Seu Vella (on s'ha començat a actuar en dates prou recents) i la resta del barri.

Cal unir tot aquest itinerari turístic històric, acabar amb la deixadesa que s'observa a peus de la Seu Vella, per ex. amb l'estat del Mercat del Pla, i pensar en els recorreguts a peu que han de travessar de punta a punta un barri ric en història, cultura i memòria.

c) Respecte pel nostre passat, aposta pel nostre futur.

En darrer lloc reivindiquem un cop més que la Paeria ha de vetllar per mantenir els espais de memòria col·lectiva amb tota la dignitat que mereixen. L'acte ciutadà i l'institucional que any a any s'ha vingut fent a l'entrada i al claustre del Roser s'han de poder seguir fent. El millor que podem mostrar als visitants del nostre barri, ciutat i país és que som dignes en recordar el nostre passat, en honorar les persones que varen morir durant la pèrdua de llibertats de Catalunya, i que és per això que podem encarar el futur d'un barri que mereix ser tractat com el bressol de la història de la ciutat i no com quelcom a amagar, com encarem també un model de ciutat on la qualitat de vida de les persones prevalgui sobre els interessos privats, dins uns Països Catalans que puguin decidir per ells mateixos.

Aquesta proposta ha estat presentada a 12 de juny de 2009 a: Regidoria d'Urbanisme, Regidoria de Serveis Personals, Regidoria de Participació, Regidoria de Cultura, Regidor del Centre Històric i a l'Empresa Municipal d'Urbanisme. De la mateixa manera se'n ha fet trasllat a les entitats veïnals i associatives del Centre Històric.